

A Fővárosi Ítéltábla a ... ügyvéd (fél címe 6) által képviselt **I. r. felperes felszámolója (...)** által képviselt **I. r. felperes** (I.rendű felperes címe) I. rendű, a ... által képviselt **II. r. felperes** (II.rendű felperes címe) II. rendű, a ... által képviselt **III. r. felperes** (...) III. rendű, a ... által képviselt **IV. r. felperes** (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, a ... által képviselt **V. r. felperes** V.rendű felperes címe) V. rendű, a ... által képviselt **VI. r. felperes** (VI.rendű felperes címe) VI. rendű, a ... által képviselt **VII. r. felperes** VII.rendű felperes címe) VII. rendű, az ... által képviselt **VIII. r. felperes** (VIII.rendű felperes címe) VIII. rendű, és a ... által képviselt **IX. r. felperes** (IX.rendű felperes címe V/17.) IX. rendű felpereseknek a ... által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen tag korlátlan és teljes felelősségének megállapítása iránt indított perében a ...i Törvényszék 2014. november 5. napján meghozott 18.G.40.080/2012/83. számú ítélete ellen az alperes részéről 84. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - a 2015. november 4. napján tartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az állam javára külön felhívásra egyetemlegesen 48.000. (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg az alperes részére 15 napon belül 50.000-50.000 (ötvenezer-ötvenezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az alperes korlátlan és teljes felelősségét megállapította a **adós társaság** (továbbiakban: adós társaság) minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós vagyona nem fedezi. Kötelezte az alperest, fizessen meg az felpereseknek személyenként 74.100 forint perköltséget. Határozatát azzal indokolta, hogy az adós társaság korábban közhasznú társaságként működött, kizárólagos tulajdonosa az alperesi önkormányzat volt.

A közhasznú társaság alperes által elfogadott 2007. évi beszámolójában 234.418.000 forint alaptevékenységből származó veszteség volt, 35.520.000 forint volt az eredmény, a saját tőke 22.000.978 forint, jegyzett tőkéje 3.000.000 forint volt, kötelezettségei 2.126.000.405 forintot tettek ki.

Az alperes 2008. július 3-i közgyűlési határozatában döntött a közhasznú társaság egyszemélyes korlátolt felelősségű társasággá átalakításáról, az adós társaságot 2009. január 22-én jegyezték be a cégnyilvántartásba. Az adós társaság bevételeit alapvetően az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) finanszírozás képezte, azonban ez a működéséhez szükséges költségeket nem fedezte, ez már a közhasznú társasági formában történő működés során is problémát okozott.

Az adós társaság 2008. évi beszámolóját 2009. június 25-én fogadta el az alperes. A beszámolóból megállapítható, hogy az alaptevékenységből származó veszteség 492.214.000 forint volt, a 3.000.000 forintos jegyzett tőke mellett saját tőkéje -420.000.965 forint volt, kötelezettségei 2.596.310.000 forintot tettek ki.

Az alperes 2010. január 21-én válságkezelési tervet fogadott el annak érdekében, hogy az adós társaság eladósodási folyamata megállítható legyen, az adósságot teljesen megszüntesse. 2010. január 1. napjától megbízta **1. személyt** a válságkezelési program végrehajtásának felügyeletével, ellenőrzésével. Ennek körében valamennyi szerződést át kellett vizsgálnia, új szerződést csak ellenjegyzésével lehetett kötni.

2010. március 3-án az adós társaság könyvvizsgálója tájékoztatta az ügyvezetőt, hogy 423.000.000 forint tőkepótlásra van szükség. Az alperes a tőkepótlást oly módon nyújtotta, hogy 1.000.000 forinttal a jegyzett tőkét emelte, és 422.000.000 forintot a tőketartalékba helyezett, a tőkepótlást körkompenzációval kívánta rendezni.

2010. május 13. napi közgyűlési határozattal fogadta el az alperes az adós társaság 2009. évi beszámolóját, amelyben az alaptevékenységből származó veszteség 929.391.000 forint, a saját tőkéje -1.298.252.000 forint, kötelezettség állománya 3.361.765.000 forint volt.

2010. július 19. napján az alperes az adós társaság által kötött visszterhes faktorálási szerződés megkötéséhez 250.000.000 forint erejéig készfizető kezességet vállalt.

Az adós társaság ellen felszámolási eljárások voltak folyamatban, ezek megszüntetése érdekében 268.855.365 forint vissza nem térítendő támogatást nyújtott az alperes az adós társaság részére.

2011. június 28-án kompenzációs megállapodást kötött az alperes az adós társasággal, melynek alapján az adós társaság 147.000.316 forint tartozása beszámítással megszűnt.

2011. januárban 1 hónapi futamidőre 98.839.018 forint kölcsönt nyújtott az alperes az adós társaság részére.

2011. május 12-én fogadta el az alperes az adós társaság 2010 évi beszámolóját, amely 601.391.000 forint alaptevékenységből származó veszteséget, és 74.470.000 forint vállalkozási tevékenységből eredő nyereséget tartalmazott, kötelezettsége 2.967.000.280 forintot tett ki, saját tőkéje -1.388.000.746 forint volt. Ugyanezen közgyűlési határozatban az alperes 147.000.316 forintért megvásárolta az adós társaság tulajdonában álló ingóságokat.

Az alperes ... számú közgyűlési határozatban döntött a **költségvetési szerv** (továbbiakban: költségvetési szerv) létrehozásáról, amely az adós társaság gyógyellátási feladatait látta el 2011. július 1. napjától kezdődően, egyúttal az adós társasággal kötött vagyonkezelési szerződés megszüntetéséről is döntött. Az adós társaság ügyvezetője és a költségvetési szerv vezetője utasítást kapott a szerződések módosítására, lezárására, annak érdekében, hogy az adós társaság feladatait a jövőben a költségvetési szerv láthassa el.

2011. május 25. napján benyújtott felszámolási kérelem alapján az adós társaság 2011. október 13-i kezdő időponttal felszámolás alatt áll. 2011. június 2. napján az alperes és a **költségvetési szerve** finanszírozási, elszámolási megállapodást írt alá.

A felperesek - az adós társaság felszámolása alatt előterjesztett - keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes - adós társasággal szemben folytatott, tartósan hátrányos üzletpolitikája miatt - teljes és korlátlan felelősségét a felszámolás során ki nem elégített tartozásokért a Cstv. 63. § (2) bekezdése alapján. A VIII. rendű felperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésalapján is kérte az alperes felelősségének megállapítását.

A felperesek állítása szerint az alperes felelőssége több hátrányos magatartás miatt is megállapítható:

Az alperes az adós társaság létrehozásakor nem biztosította számára a működéshez szükséges tőkét, annak ellenére, hogy megalakulásakor már látható volt, hogy az „OEP-finanszírozás” elégtelen a gazdaságos működés folytatásához, hiszen már a közhasznú társaság is fizetőképességi problémákkal küzdött, jelentős veszteséget halmozott fel. Nem volt jogszabályi kötelezettség az adós társaság létrehozására, az alperes dönthetett volna már akkor is a közhasznú társaság megszüntetéséről, és költségvetési intézmény létrehozásáról.

Az adós társasággal megkötött finanszírozási, elszámolási megállapodás, vagyonkezelési szerződés az adós társaság számára további terhet jelentett; bár működéséhez ingyenesen kapta a szükséges ingatlanokat használatra, azonban az ingatlanok karbantartása az ő feladatát képezte, ily módon az önkormányzati vagyont tartotta karban, őrizte.

Az alperesnek nem volt üzletpolitikája az adós társaságra vonatkozóan, saját érdekét a társaság érdekei elé helyezte.

Az alperes nem biztosította az adós társaság számára annak működése alatt a jogszabályban kötelezően előírt tőke rendelkezésre tartását.

Az alperes mulasztott, amikor nem gondoskodott arról, hogy az adós társaság által ellátandó feladatokat szűkítse, kiadásait csökkentse, például a megyei jogú városi státuszának megszüntetésével bizonyos egészségügyi feladatok megyei önkormányzat részére történő átadásával. A körkompenzációs megállapodás nem juttatta valós forráshoz az adós társaságot, tulajdonképpen az alperes ily módon saját tulajdonában álló cégek tartozásának kiegyenlítését érte el, valójában önmagát részesítette előnyben.

Legsúlyosabb magatartásként a költségvetési szerv megalakítását értékelték, amellyel az alperes elvonta az adós társaság feladatát, ellehetetlenítette annak további működését, miközben nem rendelkezett az adós társaság hitelállományáról, nem döntött a társaság tőke helyzetének rendezéséről. A május-június havi „OEP-finanszírozás” összegét a feladat-ellátási jogutódnak, a költségvetési szervnek utalványozta, ezen a címen 969.108.000 forintot vont el az adós társaságtól.

Az alperes a keresetek elutasítását kérte, tagadta, hogy tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott volna. Azzal védekezett, hogy az egészségügyi ellátás kötelező önkormányzati feladat volt, az önkormányzatnak mindenképpen működtetnie kellett a kórházat, bármilyen formában.

Álláspontja szerint az adós társaság objektív gazdasági okok miatt került felszámolás alá: elsősorban az elégtelen, és állandóan változó kiszámíthatatlan „OEP-finanszírozás” miatt; a hosszú távú szerződések előnytelenek voltak az adós társaságnak, azonban éppen a felperesek nem voltak hajlandók a szerződés módosítására, pedig a körülmények jelentősen megváltoztak.

Kifejtette, hogy jogszabályi kötelezettsége volt a közhasznú társaságot átalakítani. Az adós társaság részére ingyenesen ingatlanokat biztosított, tőkepótlási kötelezettségének eleget tett 423.000.000 forint összegben, az egészségügyi ellátás folyamatos biztosítása érdekében döntött a költségvetési intézmény létrehozása mellett, mulasztás e körben sem terheli.

Az adós társaságtól nem vont el vagyont, erejéhez mérten segítette a társaságot, anyagi támogatás nyújtásával, kezességvállalással, mindent megtett annak érdekében, hogy az adós társaság megfelelően, gazdaságosan működjön. A hitelezőknek nem okozott kárt.

Kifejtette, hogy külön üzletpolitikája ugyan nem volt, de az adós társaság saját üzletpolitikája és az alperes érdeke megegyezett. Kérte, hogy a bíróság szakértőt rendeljen ki annak megállapítására, hogy az adós társaság objektív gazdasági folyamatok következtében került felszámolás alá.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az adós társaság létrehozásának időpontjában már tudta a közhasznú társaság működése alapján, hogy az adós társaság bevételeit lényegében az OEP által nyújtott finanszírozás adja. Tisztában volt azzal, hogy az adós társaságot veszteséges feladat ellátására hozta létre, ennek ellenére nem alakított ki megfelelő stratégiát, üzletpolitikát a cég gazdaságos működésének biztosítása céljából.

A 2008. évi éves beszámoló elfogadásától számított három hónap elteltével folyamatos mulasztásban megnyilvánuló súlyos kötelezettségszegésben volt az alperes, mivel nem biztosította a működéshez szükséges jogszabály által kötelezően előírt tőkét az adós társaság részére. Csupán egy évvel később, 2010 júniusában döntött 423.000.000 forint tőke pótlásról, ez azonban ekkor már nem volt elegendő a jogszabályban előírt tőke biztosítására, mivel a 2009. évi beszámoló szerint - 1.298.252.000 forint volt már az adós társaság saját tőkéje. **1. személy** válságkezelő kirendelése nem volt megfelelő intézkedés, ez nem biztosította a kötelezően előírt tőke rendelkezésre állását.

A körkompenzációval kapcsolatban kifejtette, hogy csak saját cégeit részesítette előnyben az alperes, saját érdekeit az adós társaság érdekei elé helyezte.

A 2010. évben nyújtott támogatások, kezességvállalások csak arra szolgáltak, hogy a társaság veszteséges működését továbbra is fenntartsák, kényszerítve annak folytatására az adós társaságot.

2011. májusában a költségvetési intézmény létrehozásáról szóló döntéssel az alperes elvonta az adós társaságtól a feladatát, felbontotta a vagyonkezelési szerződést, amivel az adós társaság működését véglegesen ellehetetlenítette, megfosztotta annak lehetőségétől, hogy bevételhez jusson, a céget kiűrtette, magára hagyta, nem gondoskodott az adós társaság adósságának rendezéséről.

Megállapította, hogy az alperes tisztában volt azzal, hogy az adós társaságot veszteséges feladat ellátására kötelezi, azért döntött a közhasznú társaság átalakításáról, hogy elkerülje a veszteség rendezését, tehát az alperes az adós társaság létrehozásakor az adós társaság érdeke elé helyezte saját érdekét.

A kötelezően előírt tőke biztosításáról nem gondoskodott, üzletpolitikával nem rendelkezett, veszteséges tevékenység folytatására kényszerítette a társaságot, végül elvonta tőle feladatát, ezáltal annak működését ellehetetlenítette. Az alperes e szándékos, jogszabályszegésben megjelenő mulasztása miatt került a társaság felszámolás alá, az adós társaság vesztesége azáltal is növekedett, hogy az alperes tulajdonában álló vagyont használta, és gondoskodni kellett annak a vagyonnak a karbantartásáról.

A bíróság rögzítette, hogy a VIII. rendű alperes vagylagosan előterjesztett, Cstv. 33. §-ra alapított keresetét nem vizsgálta, az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványt elutasította.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, és kérte az elsőfokú határozat megváltoztatásával a felperesek valamennyi keresetét elutasítani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, mert felhívásaival instruíalta a felpereseket.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a jogalkotó kivételes jogszabályként, kifejezetten szankciós jelleggel viszi át a felelősséget a társaság tagjára, ily módon a tartósan hátrányos üzletpolitika fennállását a bíróság csak kirívóan jogellenes magatartás szankcionálásaként, valamennyi tényállási elem együttes fennállása esetén állapíthatja meg. A bíróságnak fokozott gondossággal kell vizsgálnia valamennyi tényállási elemet, azonban az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett eleget. Álláspontja szerint az alperesi magatartás sorozatot egységként kell vizsgálni, abból nem

lehet kiemelni indokolás nélkül egyes magatartásokat. Az alperes nem fejtett ki egyetlen olyan kirívóan súlyos visszaélés-szerű magatartást sem, amely a korlátozott tagi felelősség áttöréséhez vezetne, sőt, az alperes szándéka végig kifejezetten arra irányult, hogy az adós társaság a lehető legmagasabb színvonalon, a legjobb körülmények között működjön. Az alperes maga is végig súlyos anyagi problémákkal küzdött.

Hangsúlyozta, hogy jogszabályi kötelezettség miatt kellett a korábbi közhasznú társaságot nonprofit korlátozott felelősségű társasággá alakítani. A közhasznú társaság átalakítása nincs okozati összefüggésben a felszámoláshoz vezető veszteség keletkezésével, sem szándékosan, sem súlyosan gondatlanul nem valósított meg hátrányos üzletpolitikát az adós társaság terhére.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte a bizonyítékokat, az OEP egyoldalú megállapításait tényként fogadta el, az elsőfokú ítéletet érdemben szinte kizárólag **2. személy** azon vallomására alapította, hogy az adós társaságot veszteséges feladatok ellátására kötelezte az alperes. Kiemelte, hogy elsősorban az OEP finanszírozás folyamatos változása vezetett a veszteséghez. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal vette figyelembe, hogy 2010. év elejétől válságkezelést rendelt el, és igen szigorú intézkedéseket tett, ennek eredményeként az adós társaság mintegy 500.000.000 forintnyi adósságát ledolgozta. A veszteségek finanszírozására a megfelelő intézkedéseket megtette: 2011 tavaszán értesült arról, hogy 1,2 milliárd tőke pótlás igénye van az adós társaságnak, azonban ezt nem tudta biztosítani, viszont a kötelező egészségügyi feladat ellátásáról köteles volt gondoskodni.

Álláspontja szerint a körkompenzációval az adós társaság vesztesége csökkent, a felperesek csak azt sérelmezik, hogy nem az ő követelésük került kompenzálásra.

Arra is hivatkozott, hogy az adós társaság szemszögéből vizsgálva az alperes nem okozott kárt az adós társaságnak, az alperes magatartása nem volt jogellenes sem a vagyonkezelési szerződés megkötésével, sem az OEP utó-finanszírozásról történő rendelkezés során, és a Gt. 51. § szerinti intézkedési kötelezettségét is megtette a könyvvizsgáló tájékoztatása alapján, mert 2010-ben tőkét pótol, 2011-ben pedig az adós társaság jogutód nélküli megszűntetését készítette elő.

Okozati összefüggés nem állapítható meg az alperes magatartása és a felszámoláshoz vezető veszteség között, nem vont el vagyont az adós társaságtól, az ő szándéka és törekvése az adós társaság gazdaságos működésének fenntartása volt, törekedett finanszírozni is, intézkedéseit nem az adós társaság hátrányára, sőt kifejezetten előnyére tette, a feladatelvonás nincs ok-okozati összefüggésben a veszteséggel.

A felperesek az elsőfokú határozat helyben hagyását kérték, fellebbezési ellenkérelmükben - többnyire - az elsőfokú eljárásban előadottakat ismételve.

A II. rendű felperes hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést. Jelen perben az vizsgálendő, hogy a kedvezőtlen pénzügyi helyzetről az alperes tudomást szerzett-e, és ezt követően megtette-e a jogszabályban írt kötelezettségét, döntött-e a tőke pótlásról, vagy a jogutód nélküli megszűnésről, illetve más lehetőségről, mint például más társasággá alakulásról, törzstőke biztosítását lehetővé tevő egyéb intézkedésről (ellátási terület csökkentésének kezdeményezése, feladatmegosztás kezdeményezése). Az alperes egyetlen jogszabályban előírt, tőke helyzet rendezését szolgáló intézkedést sem tett meg.

A VII. rendű felperes kiemelte, elsőfokon a felek tisztességes eljáráshoz való joga teljes egészében biztosított volt.

Az alperes azon hivatkozása, hogy jogszabályi kötelezettségét teljesítette súlytalan, mert a jogszabályi kötelezettségen belül több választási lehetősége is volt. Az alperes az adós társaságot

eleve veszteséges feladat ellátására kényszerítette, saját céljait előtérbe helyezte és ezzel az alapítástól kezdődően hátrányos üzletpolitikát valósított meg. Kifejtette, hogy az olyan feladatelvonás, amely minden további bevételtől elzárja az egyébként OEP utó-finanszírozással működő adós társaságot, és minden jogosultságot, minden beruházást elvesz onnan, a cég további működésének ellehetetlenítéseként értékelendő.

Hangsúlyozta, hogy a 423.000.000 forint tőke pótlás 1.298.806.000 forint veszteség idején már kevés volt, nem fedezte a működéshez szükséges költségeket.

A VIII. rendű felperes a bizonyítékok mérlegelése körében előadta, tényként bizonyítást nyert, hogy az adós társaság kiadásai meghaladták a bevételeit. Az alperes a 420.965.000 forint veszteséggel induló adós társaság tartozásainak rendezéséről az átalakulásról szóló közgyűlési határozatában nem rendelkezett; a tőkepótlásnak nevezett juttatás mögött egyáltalán nem volt pénzmozgás, az alperes saját tulajdonú cégeivel szemben fennállt tartozásokat rendelte beszámítani, és ily módon jelen per felpereseit megkárosította. A mérlegek alapján megállapítható, hogy a forráshiány folyamatos volt, és állandósultak a likviditási gondok. Véleménye szerint mind a kár, a jogellenesség, az okozati összefüggés megállapítható, a szándékosság pedig nyomon követhető az alperesi magatartásban, hiszen veszteséges társaságot hozott létre, pontosan tudott a veszteség mértékéről, és az adós társaságot azért hozta létre, hogy a közhasznú társaság az alperesi költségvetést ne rántsa le.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmekre tett észrevételében kiemelte, hogy a körkompenzációval megvalósított tőkepótlás tényleges vagyoni juttatás volt, a beszámítással ténylegesen csökkent az adós társaság vesztesége. A felperesek valójában azt sérelmezik, hogy nem ők nyertek kielégítést a körkompenzáció során, azonban ennek nincs jelentősége, mert a hátrányos üzletpolitika megvalósítását az adós társaság szemszögéből kell nézni.

Hivatkozott arra is, hogy az „OEP finanszírozás” drasztikusan, hátrányosan változott 2009-ben, amely évben az adós társaság vesztesége felhalmozódott, ez nem az alperesi magatartásra vezethető vissza. Sérelmezte, hogy az alperesi magatartás irányultságát, szándékosságát az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. Álláspontja szerint tévesen állítják a felperesek, hogy nem vizsgálható, milyen körülmények vezettek az adós társaság veszteségéhez.

Hangsúlyozta, hogy a felperesek által hivatkozott magatartások nem valósítottak meg hátrányos üzletpolitikát, tőkepótlást végzett az alperes és 2011-ben megtette az adós társaság megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket. Az alperes szándéka nem irányult arra, hogy az adós társaság veszteséges legyen, ebben a körben még gondatlanság sem terhelte, a veszteség nem az alperesi magatartással függ össze.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A jelen eljárásra irányadó - az adós társaság felszámolására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában, 2011. május 25. napján hatályos - a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 63. § (2) bekezdése értelmében az egyszemélyes gazdasági társaság korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolás során az adós vagyona nem fedezi, ha a hitelezőnek a felszámolási eljárás során, vagy annak jogerős lezárását követő 90 napos jogvesztő határidőn belül benyújtott keresete alapján a bíróság megállapítja egy tagnak - az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel - a korlátlan és teljes felelősségét a társaság tartozásaiért.

A rendelkezés a ki nem elégített hitelezői igényekért fennálló, a korlátozott felelősséggel durván visszaélő tag mögöttes felelősségéről rendelkezik.

A társasági jogban alapelv, hogy a korlátolt felelősségű társaság tagja a társaság tartozásaiért nem felel. Vannak azonban olyan esetek amikor - elsősorban a hitelezők védelme érdekében - a tagot mégis felelőssé lehet tenni a tőle elkülönült jogi személyiségű társaság tartozásaiért. A jogalkotó kivételes szabályként, kifejezetten szankciós jelleggel viszi át a társaság felelősségét a tagra. A tagi felelősségátvitel célja a gazdasági társaság elkülönült jogi személyisége mögött megbújó valamilyen jogellenes és vétkes magatartást tanúsító tag hitelezőkkel szembeni felelősségének megteremtése. Amennyiben az egyedüli tag, vagy uralkodó tag kifejtett üzletpolitikájának célja az ellenőrzött társaság gazdasági helyzetének javítása, a hitelezők kielégítésének növelése, a tag felelőssége a próbálkozása sikertelensége esetén sem állapítható meg, mert nem az üzletpolitika volt hátrányos az ellenőrzött társaság tekintetében, hanem az nem vezetett az általa kívánt eredményre. A tartósan hátrányos üzletpolitika megállapíthatósága tényállásfüggő (EBH2013.P.4.)

A kialakult bírói gyakorlat szerint a tartósan hátrányos üzletpolitikát mindig az uralt, az ellenőrzött társaság nézőpontjából kell megítélni. Az uralt társaság minősített befolyással bíró tagjának korlátlan és teljes felelőssége akkor állapítható meg, ha az általa alkalmazott szándékos, vagy súlyosan gondatlan stratégiai irányító tevékenység az ennek során tanúsított magatartás, mulasztás, illetve döntések az uralt társaság érdekeivel, a működés gazdaságos és ésszerű folytatásának fenntartásának elvével ellentétben állnak, és ezáltal valamelyik hitelezőnek kárt okoznak. Mivel a tartósan hátrányos üzletpolitika folytatása az ellenőrzött társaság nézőpontjából ítélandó meg, az uralkodó tag egyéb gazdasági érdekeit, megfontolásait a kettejük közötti jogviszony értékelése során figyelmen kívül kell hagyni. Tartósan hátrányos üzletpolitikát nem csak tevőleges magatartással, hanem passzív magatartással, a megfelelő intézkedések megtételének elmulasztásával is lehet folytatni. A hátrányos üzletpolitika tartalmát a törvény nem határozza meg, azonban ez a magatartás mindig súlyosan felróható, szándékos és célzatos, illetve súlyosan gondatlan. Ha nem a hátrányos üzletpolitika vezetett a hitelezők kielégítésének elmaradására, hanem például a veszteség objektív gazdasági körülmény eredménye, a felelősség nem állapítható meg.

A tartós hátrány okozás szándékos, vagy súlyosan gondatlan magatartás, melynek okozati összefüggésben kell állnia az ellenőrzött társaságnál keletkező, a felszámolási eljáráshoz vezető veszteséggel. Ha a veszteség keletkezése objektív gazdasági folyamatokra, és nem az egyedüli, vagy uralkodó tag befolyásoló magatartására vezethető vissza, akkor az a racionális tulajdonosi döntés, amellyel a tag meg kívánja szüntetni a veszteséges társaság korábbi működését, nem alapozhatja meg a felelősséget. Ebből következően a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a tag az ellenőrzött társaság szempontjából folytatott-e tartósan hátrányos üzletpolitikát, nem vizsgálendő, hogy az egyes hitelezői követelésekkel kapcsolatban hogyan járt el. A Kúria Gfv.VII.30.123/2015/6. számú ítéletében hangsúlyozta, önmagában egy szerződés megkötése egy hitelezőnek a többi hitelezőhöz képest történő kielégítése, előnyben részesítése nem minősülhet tartósan hátrányos üzletpolitikának.

A tartósan hátrányos üzletpolitika egy folyamatos tevékenység, melynek célja nem egyes hitelezői igények kielégítésének a megghiúsítása, hanem az ellenőrzött társaság vagyonának az elvonása, amely különböző módon valósulhat meg.

A tartósan hátrányos üzletpolitika folytatását a felperesnek kell bizonyítania. Valamely üzletpolitika akkor tartósan hátrányos, ha nem az uralt társaság gazdaságos működésének elősegítését, a veszteségek csökkentését célozza, hanem a tulajdonosi egyéb érdekeit, ezáltal növelve az uralt társaság veszteségeit. Egy veszteségesen gazdálkodó cég esetében a tulajdonosnak lehetősége van arra, hogy a tartozások fedezetét pótolja, de csak amennyiben erre anyagi lehetősége van. Az üzletpolitika - a bíróság által elfogadott gyakorlat szerint - egy olyan gazdasági és stratégiai program, amely a gazdálkodó jövőbeni gazdálkodási koncepcióját, kitűzött üzleti céljainak elérését, illetve annak eszközeit foglalja magában. Ez az üzletpolitika akkor hátrányos, ha az uralt társaság hátrányára irányul, az ellenőrzött társaság veszteségét szolgálja, eredményezi.

A jelen eljárásban alkalmazandó, a perbeni időszakban hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (régi Gt.) 51. § (1) bekezdése értelmében, ha a gazdasági társaság a számviteli törvény szerinti beszámolójában foglaltak alapján egymást követő két teljes üzleti évben nem rendelkezik a társasági formájára kötelezően előírt jelzett tőkének megfelelő összegű saját tőkével, és a társaság tagjai a második év számviteli törvény szerint beszámolójának elfogadásától számított három hónapon belül a szükséges saját tőke biztosításáról nem gondoskodnak, a gazdasági társaság köteles e határidő lejártát követő 60 napon belül elhatározni más gazdasági társasággá való átalakulását, vagy rendelkeznie kell jogutód nélküli megszűnéséről. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.) 153. § szerint az elfogadott mérleget általában május 31-ig kötelesek a vállalkozások letétbe helyezni és közzétenni. Ezért, ha azt állapítják meg, hogy az előző két üzleti évben a saját tőke nem érte el a fenti mértéket, augusztus 31-ig kell az előírt intézkedéseket megtenni. Ha a gazdasági társaság nem tesz eleget a törvényben foglalt előírásoknak, a cégbíróság törvényességi felügyeleti jogkörében ezt kikényszerítheti, végső soron a céget megszűntnek nyilváníthatja.

A régi Gt. 365. § (3) bekezdése értelmében a közhasznú társaság köteles nonprofit korlátolt felelősségű társasággá, vagy más nonprofit gazdasági társasággá átalakulni, vagy jogutód nélküli megszűnését határozhatja el. Ennek hiányában 2009. június 30. után a cégbíróság a társaságot törvényességi felügyeleti eljárás során megszünteti.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen az egészségügyi ellátásról való gondoskodás. A 61. § (1) bekezdés szerint a megyei jogú város települési önkormányzat, és területén saját hatásköröként ellátja a megyei önkormányzati feladat- és hatásköröket is. A 70. § (1) bekezdés b) pontja szerint a megyei önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátásról.

Az ítéletábra álláspontja szerint a tartósan hátrányos üzletpolitikát egészen másként kell megítélni annál az önkormányzatnál, aki közfeladatként, jogszabályi kötelezettségként, külön forrás nélkül üzemeltet egészségügyi létesítményeket nem profit-orientált formában, mint annál az egyyszemélyi tulajdonosnál, aki gazdálkodási tevékenysége folytatása keretében profit-orientált korlátozott felelősségű társaságot alapít, és saját gazdasági céljai elérése érdekében irányítja az uralt társaságot, annak érdekeivel, működése gazdaságos és ésszerű folytatásával, fenntartásával ellentétben álló módon és ezáltal veszteséget, valamelyik hitelezőnek kárt okoz.

Az adott perben alapvető kiindulópont, hogy az alperes jogszabályban előírt, másra át nem hárítható kötelezettségének tett eleget a térség egészségügyi ellátását biztosító **Intézmény** üzemeltetésével. Az egészségügyi ellátásról, az egészségügyi intézmények működtetéséről gondoskodnia kellett, csupán ennek formáját választhatta meg. Évtizedek óta köztudott az egészségügy veszteséges, alulfinanszírozott volta. Az alperesnek a közfeladat ellátása során a jogszabályi keretek között kellett működtetnie az alulfinanszírozott egészségügyi intézményeket. Az alperes volt polgármestere nyilvánvalóan erre értette, hogy veszteséges feladat ellátására hozták létre az adós társaságot.

Az alperes az egészségügyi intézményeket üzemeltető közhasznú társaságot kénytelen volt megszüntetni a régi Gt. 365. § (3) bekezdése értelmében. A korlátolt felelősségű társasággá alakítás idején sem rendelkezett az alperes olyan forrással, melyből a közhasznú társaság negatív saját tőkéjét pótolhatta volna. Ezekre figyelemmel a közhasznú társaság korlátolt felelősségű társasággá alakítása nem minősíthető olyan alperesi magatartásnak, amely a működés gazdaságos és ésszerű folytatásának és fenntartásának elvével ellentétben álltak volna.

Az alperes ingyenesen biztosította az adós társaság részére a működéséhez szükséges ingatlanok használatát. Nem róható az állandó finanszírozási gondokkal küszködő alperes terhére, hogy az

ingatlanok karbantartását az adós társaság feladataul adta.

Az alperes adós társasággal kapcsolatos üzletpolitikája intézkedései sorozatából állapítható meg:

Az alperes a 2009 esztendő második felében már intenzíven kereste az adós társaság veszteségének kezelésével kapcsolatos megoldásokat. Válságkezelési terv kidolgozásával bízta meg az adós társaságot 2009. december 3-án, és a válságkezelési tervet 2010. január 21. napján elfogadta. 2010. január 1. napjával válságkezelőt nevezett ki **1. személy** személyében. A válságkezelés eredményeként, mely - többek között - a pénzügyi fegyelem megszigorításával, jelentős létszám csökkentéssel, személyi kiadás csökkentéssel, szerződések újratárgyalásával, egyéb racionalizálással járt, az adós társaság vesztesége 500.000.000 forinttal csökkent.

Az adós társaság pénzügyi helyzetét segítette az alperes 2010 júniusában azzal, hogy a faktorálási szerződések mögé készfizető kezesként állt 250.000.000 forint erejéig. Ugyanez évben 268.000.000 forint vissza nem térítendő támogatást nyújtott az adós társaságnak a felszámolási eljárások megszüntetése érdekében.

2011 januárjában közel 100.000.000 forint likviditási kölcsönt nyújtott az adós társaságnak.

A körkompenzáció az adós társaság 147.000.000 forint tartozását megszüntette 2011 júniusában.

A felsorolt intézkedések azt tükrözik, hogy az alperes nem hagyta magára az adós társaságot, folyamatosan figyelemmel kísérte a működését és megtett mindent, amire forrás hiányában lehetősége volt. Intézkedései a társaság gazdaságos működésének elősegítését, a veszteségek csökkentését célozták és jelentős eredményt is elértek e körben, azok nem a tulajdonos egyéb érdekeit szolgálták. A felperesek csak állították, de semmivel sem bizonyították, hogy az alperes az adós társaság elé helyezte saját érdekeit. Az alperes megalapozottan hivatkozik arra, hogy a körkompenzáció támadásával a felperesek saját követeléseik kielégítésének mellőzését sérelmezik. Azonban ezt az intézkedést nem az egyes hitelezők, hanem az adós társaság szemszögéből kell vizsgálni és az adós társaság pénzügyi helyzetét, likviditását javította.

Abban igazuk van a felpereseknek, hogy az alperes nem biztosította az adós társaság részére a működéséhez szükséges tőkét, illetve amikor tőkét pótolta, az már kevés volt. Azonban e magatartás megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes maga sem rendelkezett az adós társaság veszteségének pótlásához szükséges összeggel, maga is finanszírozási nehézségekkel küzdött.

A II. rendű felperes tévesen állítja, hogy a perben csak azt kell vizsgálni, hogy az alperes ismerte-e az adós társaság pénzügyi helyzetét, ezt követően eleget tett-e a tőkepótlási kötelezettségének. A régi Gt. idézett rendelkezései szerint - a 2009. januári alapításra figyelemmel - csak 2011. augusztus 30-ig kellett a jogszabályban előírt intézkedéseket megtenni. Az alperes időben, a 2010. évi beszámoló elfogadását követően haladéktalanul intézkedett új, az egészségügyi ellátást biztosító szerv létrehozásáról, hogy közfeladatának eleget tehessen. Az adós társaság végelszámolásáról már a jelentős hitelezői állományra, illetve folyamatban levő felszámolási eljárásra tekintettel nem intézkedhetett. Az adós társaság által ellátott feladatok szűkítése - aminek hiányát a felperesek az alperes terhére róják - nem szüntette volna meg az adós társaság veszteségét, ezért ezzel az intézkedéssel a felszámolást nem lehetett volna elkerülni.

A fentiek alapján kétséget kizáróan megállapítható, a felperesek nem bizonyították, hogy az alperes hátrányos üzletpolitikát folytatott az adós társaság vonatkozásában, csak az adós társaság érdekeit tartotta szem előtt intézkedései során, vagy vagyont vont el az adós társaságtól. Az intézkedések alapján az állapítható meg, hogy lehetőségeihez mérten mindent megtett az adós társaság működtetése érdekében. Az állami költségvetésből gazdálkodó alperes az iratokból megállapíthatóan nem rendelkezett olyan forrással, mellyel az adós társaság teljes hiányzó tőkéjét

pótolja. Az adós társaság vesztesége nem az alperes magatartására vezethető vissza.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése értelmében a hitelező a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évében, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését meghiúsították. A gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

Az „árnyékigazgató” az a személy, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol, az ügyvezetés döntéseiben aktívan közreműködött, vagy az ügyvezetőnek utasítást adott.

A VIII. rendű felperes lényegében ugyanazon tényállás alapján kérte az alperes „árnyékigazgató”-i felelősségének megállapítását, amelyre a tartósan hátrányos üzletpolitikát alapította. Ekörben is utal az ítélet arra, hogy az alperes közfeladatként, jogszabályi kötelezettségként, külön forrás nélkül üzemelteti az egészségügyi létesítményeket nem profit-orientált formában, ezért a felelőssége megállapításánál ebből kell kiindulni. Az alperes nem olyan tulajdonos volt, aki saját gazdasági céljai elérése érdekében vagy felelőtlen intézkedéssel okozott veszteséget az adós társaságnak, ezáltal kárt a hitelezőknek. Az eljárás során egyértelműen bizonyítást nyert, hogy az alperes az adós társaság vonatkozásában kizárólag tulajdonosként viselkedett. Az ügyvezetés operatív döntéseibe nem avatkozott be, a konkrét gazdálkodással kapcsolatosan utasításokat nem adott, csupán a tulajdonost terhelő intézkedéseket tette meg és a válság kezelés eredményeként az adós társaság vesztesége 500.000.000 forinttal csökkent, működése racionalizálódott. E tevékenység semmilyen körülmények között nem tekinthető olyan, az adós társaság döntéseire ténylegesen meghatározó befolyást gyakoroló intézkedésnek, amely „árnyékigazgató”-i tevékenységre utalna. Az alperes olyan intézkedést nem tett, amely az adós vagyont csökkentette volna.

Minderre tekintettel az ítélet arra, az elsőfokú bíróság ítéletét Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a keresetet elutasította.

Az ítélet arra, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket a feljegyzett 48.000 forint fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére. A felperesek személyenként kötelesek a pernyertes alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült jogi képviseleti munkadíja (áfát is tartalmazó 50.000 forint), mint perköltség megfizetésére, a jogi képviseleti munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével határozta meg az ítélet.

, 2015. november 4.

Botka Lászlóné dr. sk.
a tanács elnöke

dr. Csányi Terézia Katalin sk.

dr. Kovács Mária sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: